

שתי וערב, הטקסטיל במארג החיים טקסט וטקסטיל

אוניברסיטת חיפה

תשע"א

ד"ר אסתר יוהס

מבחר נושאים שיידונו בתרגיל:

=מהו טקסטיל, מקומו בעולם התרבות החומרית והקשריו החברתיים תרבותיים.
= טקסט וטקסטיל, מעמדה הדו ערכי של מלאכת הטקסטיל במיתולוגיות ובסיפורי עם
=מלאכת הטקסטיל: טכניקות ייצור הטקסטיל לסוגיו טוויה אריגה צביעה עיטור רקמה בהקשריהן
החברתיים תרבותיים.
=טקסטילים כחפצי ערך, כמשאב כלכלי כחפצי יוקרה וכמייצגי זהות
=טקסטיל ומגדר: הטקסטיל כמלאכת נשים
=טקסטיל כאמצעי קומוניקציה
=טקסטיל ומגיה
=נתוח סמלי של סוגי טקסטילים בהקשרים תרבותיים, ייבחנו דוגמאות של סוגי טקסטיל כגון שטיחים,
כלי לבן.
=הטקסטיל בחיים היהודיים בית הכנסת והבית, הקשרים הלכתיים ומנהגיים
=הטקסטילים בבית הכנסת: פרוכות, מעילי תורה, וחיתולי תורה
=טקסטילים במחזור החיים ובמחזור השנה היהודית
=מעורבות יהודים בייצור טקסטילים, יידונו מספר דוגמאות, כגון אריגה בכורדיסטאן רקמה במרוקו
ובתימן,
=מעורבות יהודים במסחר בטקסטיל, והדימוי החזותי של היהודי כרוכל וכסוחר טקסטיל

כללי

Jane Schneider, "The Anthropology of Cloth" Annual Review of Anthropology 1987
;16 409-48 .
Annette B. Weiner and Jane Schneider , eds., Cloth and Human Experience,
Washington 1988.

מלאכת הטקסטיל במיתולוגיות ובסיפורי עם

ורד לב כנען, "האריג של פילומלה: על טקסטואליות נשית בעת העתיקה" מותר, 6 עמ' 95-100

Weigle M. Spiders and Spinners Women and Mythology , New Mexico 1992

Ruth B Bottigheimer. "Tale Spinners: Submerged voices in Grimm's Fairy Tales "
New German Critique " 141-150: 1981 27 ,

Parker R, The Subversive Stitch - Embroidery and the Making of the Feminin, London 1996.

Brinkley Messick "Subordinate discourse: women, weaving and gender relations in North Africa ", American Ethnologist, 1987 14 pp. 210-225.

Freeman J. "Sewing as a women's Art in Women and Craft ed. E.Gillian London 1987, pp. 55-63

Susan Roach, "The Kinship Quilt: An Ethnographic Semiotic Analysis of Quilting Bee ", Women's Folklore Women's Culture, eds. Rosan A Jordan and Susan Kolcik, Philadelphia 1985.

הטקסטיל כקומוניקציה

Erik Cohen "Hmong (Meo) commercialized Art: From Ornament to Picture", in Dan Eban. Erik Cohen , Brenda Danet, eds. Art as a Means of Communication in Preliterate Societies ,Jerusalem 1990

Ora Shwartz -Be'eri, "Jerusalem the Homeland", The Israel Museum News ,XIV, (1996), pp.16-34

Ora Shwartz-Beerli, "The Embroidered Pictures of Yazazo Aklum Tigre – Their Source and Significance" Between Africa and Zion, ed. Steven Kaplan/

נתוחים סמליים של סוגי טקסטילים בהקשרם התרבותי: טקסטילים כמשאב כלכלי מוצרי צריכה ויוקרה

Brian Spooner, "Weavers and Dealers: The Authenticity of an Oriental Carpet" in A Appaduray ed. The Social life of Things commodities in cultural perspective, Camcridge CUP 1986 pp. 195-235.

Lidia D. Sciamia, "Lace Making in Venitian Culture". in Dress and Gender ,Ruth Barnes and Joanne B.Eicher eds . Oxford 1992, pp. 121-144

Jane Schneider, "Trousseau as Treasure: Some Contradictions of Late Nineteenth Century Change in Sicily", in Beyond the Myths of Culture ,E. B. Ross, ed. 1980 pp.323-356.

Linda Stone- Ferrier , Images of Textiles , The Weave of Seventeenth Century Dutch Art, Ann Arbor 1984, chapter 3 pp. 83-117

Sam Cooper, "The Laws of Mixture: An Anthropological Study in Halakhah", in Judaism viewed from Within and from Without Anthropological Studies, Harvey Goldberg ed., New York 1987, pp. 55-74.

Barbara Kirshenblatt- Gimbel, Fabric of Jewish Life Textiles from the Jewish Museum Collection, The Jewish Museum New York 1977.

ברכה יניב, מעשה רוקם, תשמישי קדושה מטקסטיל בבית הכנסת האשכנזי, הספרדי והאיטלקי, ירושלים תשס"ט

Cissy Grossman, "Womanly arts: A Study of Italian Torah Binders, in the New York Jewish Museum Collection", Journal of Jewish Art, (1980) 7 pp35-43

סוזן פריימן, "נשים יהודיות איטלקיות כיוצרות תשמישי קדושה", מותר 1977, עמ' 97-102.

Barbara Kirschenblatt- Gimbel "The cut that binds: The Western Ashkenazic Torah Binder as Nexus between circumcision and Torah" Celebration Studies in Festivity and Ritual ed. V. Turner Washington Smithsonian Institution Press 1982 pp 136-46

מעורבות יהודים בייצור ובסחר טקסטילים דוגמאות:

אורה שורץ בארי, "אריגה", "רקמה ועיטורים" בתוך יהודי כורדיסטאן, אורח חיים, מסורת ואמנות, ירושלים 1981, עמ' 178-96.

אסתר יוהס, "אריגים ורקמות בבית ובבית הכנסת", בתוך יהודי ספרד באימפריה העות'מאנית, עורכת אסתר יוהס, ירושלים 1989, עמ' 64-119.
אביבה מילר לנצט, "על רקמת היהודים בעיר צנעא" בתוך אביבה מילר לנצט, כסות ומסר לבושם של יהודים בארצות האסלאם, ירושלים 2010 עמ' 100-137.

נועם ברעם בן יוסף, "מלאכות הנשים", בתוך בואי כלה מנהגי אירוסין וחתונה של יהודי אפגניסטאן, עורכת, נועם ברעם בן יוסף ירושלים 1997 עמ' 104-95.

Esther Juhasz, "Shpanyer Arbet", in Treasures of Jewish Galicia Judaica from the Museum of Ethnography and Crafts in Lvov Ukraine, Sarah Harel Hoshen, ed. Tel Aviv 1994, pp.149-159.

Julie-Marthe Cohen, "Donation as a Social Phenomenon: Synagogue Textiles of the Ashkenazi Community of Amsterdam in the Eighteenth and Nineteenth Centuries" Studia Rosenthaliana Vol 32 No. 1 1998, pp. 24-40

Daniel M. Swetschinski (et al), Orphan Objects Amsterdam.

יעקב שביט, "הטקסטיל כ"ענף יהודי" בעת החדשה ובתולדות ארץ ישראל", בתוך חרושת הטקסטיל בארץ ישראל 1854-1956, תל אביב 1992 עמ' 38-17.